

OSLO
NYE

SNUSHANE

kriminal- komedien

Hvis kriteriet på en kriminal-komedie er at det foregår mord på scenen, kan man uten videre hevde at genren har sin virkelige rot i de greske tragedier. «Elektra» av Euripides f. eks. Eller enkelte av dramaene til Aischylos for den saks skyld. Og to tusen år senere Shakespeares «Macbeth» og «Hamlet». Finns det egentlig noe mere spennende enn handlingen i «Hamlet» ...

Overfall, mord, tyverier og andre ugjerninger har da også floreret på de skrå bredder gjennom årene. Men selve interessen for **oppleringen** av forbrytelsene, den meldte seg ikke før selveste Sherlock Holmes gjorde sitt inntog på scenen med den forgudede William Gillette i titelrollen, nøyaktig tidsangitt til 6. november 1899.

Naturligvis er dette en smule summarisk, men ihvertfall kunne **detektiven** ikke opptre før han ble en skikkelse med en funksjon, som publikum fullt ut forstod. Og det fikk man da takket være Sir Arthur Conan Doyle. Hans «Sherlock Holmes» spiltes i nesten ett år i New York før begeistringen ble tendt i andre europeiske hovedsteder.

I blusset av denne snart klassiske kriminal-suksess ble det svært så almindelig å skrive og oppføre stykker med handling og intrige, som kunne få det til å gå kaldt nedover ryggen på publikum. Den lyddempede revolver f. eks. kom i 1912. To år etter trakk kriminaldramatikken publikum inn i rettsalen med «On Trial» av Elmer Rice. For første gang ble man konfrontert med tilbakeblikk i handlingen, såkalt flashback. Stadig var forfatterne oppfinnsomme. Man ble presentert for allehånde skytevåpen, dolker, gift, mikroskoper, forkledningskunster,

23g029244

psykologiske effekter, suggesjon, whisky, kort sagt alt hva et moderne menneske har bruk for.

Var det så rart at mange forfattere lot seg friste av teaterteknikken? Edgar Wallace fikk flere av sine bøker dramatisert, det samme var tilfelle med Hugh Walpoles berømte «Sølvmasken» og Sidney Kingsleys «Detective Story», som Centralteatret spilte for endel år siden og som er nesten klassisk i amerikansk dramatik.

Teatergjengere med noen års ansienitet glemmer ikke så lett oppførelser av kriminalstykker på Oslo Nye Teaters scene. De står nesten spikret fast på netthinnen. Er det nok å nevne f. eks. «Mary Dughan-saken», «Mordet i 3. etasje», «Det kom en fremmed», «Ring til politiet», eller Axel Kiellands «Mannen som alle ville myrde»...

For ikke engang å nevne kriminal-lystspillet «Arsenikk og gamle kniplinger», den nesten rørende kriminal-komedien om de to gamle damene som av ren menneskekjærlighet innbiller seg at alle som kommer i deres vei gjerne vil slippe vekk fra jordelivets plager... Og «Skulle det dukke opp flere lik er det bare å ringe» med den ubetalelige Mrs. Piper — alias Aud Schøne-mann — som en ytterst klok og skarp-sindig rengjøringshjelp.

I London har Agatha Christies «Musefellen» satt en uslåelig verdensrekord. Kriminal-komedien går i sitt 20. år på Ambassadors, nabo til St. Martins, der «SNUSHANE» spilles for 3. året.

Så ingen må si at kriminal-komedier ikke kan være seiglivede...

Anthony Schaffer

Tvillingbrødre

som dramatikere høres egentlig utrolig ut. Men forfatteren av kveldens kriminal-komedi, Anthony Schaffer er virkelig tvillingbror til Peter Schaffer, han som bl. a. skrev «Komedi i mørke» (Black Comedy), også spilt av ensemblet på Oslo Nye Teater. Og det som kanskje er vel så interessant er at tvillingene Schaffer sammen har flere detektiv-romaner på sin samvittighet. Man skulle tro at tilfellet innbyr forskerne til interessante undersøkelser...

Kort fortalt er Anthony Schaffer født i 1926. Fra eksamensbordet på Cambridge universitetet kom han i 1950 til London for å praktisere juss. Tre år senere gikk han fornuftig nok over til journalistikken samtidig med at han begynte å skrive dramatik, i første omgang til fjernsynet. Senere ble det flere opptaks-bøker til filmer og sammen med broren manuskriptet til film-versjonen av «Komedi i mørke».

«SNUSHANE» ble det store gjennombrudd. I over tre år har det stått på plakaten til St. Martin's Theatre i London, det fortsetter å fengsle Broadways kresne publikum, og i en lang rekke andre land på flere kontinenter har teatrene denne psykologiske kriminal-komedien på spilleplanen. Ja, selv så langt borte som i Mexico og Japan, Tyrkia og Sør-Afrika ser man frem til presentasjonen av Anthony Schaffers stykke.

Og her i Norge er altså Oslo Nye Teater først ute...

Torolv Maurstad som Milo Tindle.

Gisle Straume og Torolv Maurstad.

Gisle Straume som Andrew Wyke.

SNUSHANE

(Sleuth)

Kriminal-komedie av

ANTHONY SCHAFFER

Oversatt av JOHAN FILLINGER

Regi: TERJE MÆRLI

Dekor og
kostymer: ANNA GISLE

ROLLENE:

Andrew Wyke GISLE STRAUME

Milo Tindle TORALV MAURSTAD

Kriminalfullmektig

Doppler Svein Erik Oppdal

Kriminalbetjent

Tarrant Asbjørn Sand

Politikonstabel Higgs Johannes Bruun

Handlingen foregår i den store dagligstuen på godset til Andrew Wyke i Wiltshire.

1. akt. Om kvelden.

2. akt. To dager senere.

Inspisient: Sten Sundberg

Parykker, sminke: Tryggve Larssen

Scenemester: Harry Hermans

Lysmester: Odd Reidar Horge

Svein Erik Oppdal

tilhører garden av våre unge skuespillere. Etter utdannelse på Statens Teaterskole var han i flere sesonger knyttet til Rogaland Teater, der han bl. a. spilte titelrollen i «Hamlet». Senere har han turnert med Riksteatret og dessuten vært knyttet til det ny-etablerte Hålogaland Teater.

Asbjørn Sand

fikk sin teater-utdannelse i Frankrike, hadde enkelte mindre roller i Fjernsynsteatret, men tilhører nå ensemblet på Oslo Nye Teater.

Johannes Bruun

er i k k e i slekt med den berømte skuespiller av samme navn. Vestfoldingen skulle egentlig studere medisin, men brøt oververt etter tre år og kom inn på Statens Teaterskole. Han har turnert med Riksteatret i to sesonger og spilt bl. a. Knappestøperen i «Peer Gynt» og Cirko i musicalen «Celebration».

De kan gjerne anbefale forestillingen til venner og kjente, men VI HENSTILLER på det mest instendige:
Røp ikke handlingen: Gjør De det, ødelegger De spenningen for andre.

Om teater

Den fremragende danske teater-kritiker Frederik Schyberg interesserte seg i mange år for skuespilleren og hans kunst. Gjennom grundige analyser artikulerte han sine synspunkter i en av de få vitenskapelige avhandlinger som finns i Norden om dette emne, «Skuespillerkunst». Her følger et kort avsnitt.

«Det stilles store krav til en skuespiller. Spilleglede, iakttagelsesevne, menneskekunnskap, humor og lidenskap er ikke nok. Hans ytre forutsetninger skal føye seg etter de indre, skal søke å tydeliggjøre dem, men likevel med den marginal som tillater anelse og drøm, dikterverkets drøm og publikums drøm. Han skal på en gang være konkret realitet og instrument for illusjoner. Skuespillerkunsten er samtidig en meget kroppslig og en meget åndelig kunst. Og man kan spørre: Hva kreves av en skuespiller?»

Tidligere tiders skuespillere har forsøkt seg på mange definisjoner. «Røst, utseende, hukommelse, og resten her» sa Mlle Clairon og la hånden på pannen. Og hun tilla: «Og det er nødvendig å ha en sund og sterk helse». Johanne Luise Heiberg sa: «Fantasi, hjerte og forstand — og de kroppslige forutsetninger». Johannes Poulsen krevde: «Nerve, kraft, ungdom og en kolossal lidenskap».

August Strindberg forsøkte samtidig å gi uttrykk for de fire hovedkrav man har på skuespilleren som «konsentrasjon, fantasi, trance — og evnen til å samordne seg med motspillerne».

Alt dette er viktig. Det er egenskaper. Men det treffer ikke det egentlige og vesentligste, egenskapen, hemmeligheten, som foruten det gåtefulle som heter talent, ligger i det undefinerbare, som heter personlig utstråling.»

Torolv Maurstad

Gisle Straume

HVA DE ANDRE TEATRENE SPILLER

Nationalteatret spiller Peder W. Cappelens nye stykke «LOKE», regi: Eva Skøld og Oscar Wildes lystspill «Hvem er Ernest?» med Kjetil Bang-Hansen som iscenesetter. I slutten av september kommer «Spøksonaten» av August Strindberg i Stein Winges oppsetning.

Amfiscenen har på sin spilleplan ny-innstuderingen av Klaus Hagerups mini-musical «Alice i Underverdenen» med regi av Stein Winge og «Filantropen» av Christopher Hampton. Instruktør Janken Varden. I slutten av september blir det premiere på «Gengangere» av Henrik Ibsen i Pål Løkkebergs versjon.

Det Norske Teatret fortsetter med «Bør Børson» av Harald Tusberg i Sverre Udnæs' regi. I september spilles «Det stig av hav» av Tormod Skagestad i forfatterens oppsetning. For barna oppføres «Veslefrikk med fela», musical av Asbjørn Toms med Rolf Daleng som regisør.

SCENE 2 spiller «Om sju jenter» av Erik Thorstenson, regi Ingebjørg Sem og sept./okt. er reservert for Jean-Paul Sartres «Skitne hender» iscenesatt av Svein Erik Brodal.

Den Norske Opera byr på «Carmen» av Georges Bizet, regi: Ivo Cramér, «Valkyrien» av Richard Wagner i Lars Runstens versjon, «Anne Pedersdotter» av Edv. Fliflæt Bræin, iscenesatt av Lars Runsten og «Den glade enke» av Franz Léhar med regi av Lars Runsten. Ballettprogrammene består av «Haugtussa» av Barthold Halle/Edith Roger, «Apollon Musagetes» av Georg Ballantine, «Medea» av Birgitt Cullberg og «I all evighet» av Kari Blakstad.

Riksteatret sender ut flere turneer. Blant dem er Ibsens «Catilina» med Svein Erik Brodal som instruktør, «Fru Inger til Østraat» med regi av Elisabeth Bang. Videre kommer «Jan Palach» av Erwin Silvanus i Knut M. Hanssons oppsetning, lystspillet «Penger i banken» av Curt Flatow regi Jon Lennart Mjøen og Bertholdt Brechts «Fru Carrars gevær» iscenesatt av Karen Randers Pehrson. Dessuten presenterer Riksteatret flere turneer i samarbeid med de andre offentlige støttede teatre.

**EFTER
TEATER-
BESØKET...**

Forsøk vår teaterrett
i Grillen kr. 18.00

Etter en festlig aften
i teatret:

Et hyggelig og rimelig
restaurantbesøk
i den rette atmosfære.

**HOTEL
BRISTOL**
Tlf. 41 58 40

OSLO
NYE

spiller

40 KARAT

Med

LILLEBIL IBSEN

og

WENCHE FOSS

Regi: Toralv Maurstad

Kriminal-komedien

SNUSHANE

Av Anthony Shaffer

Med

TORALV MAURSTAD

og

GISLE STRAUME

Regi: Terje Mærli

**SKJÆRGÅRDS
FLIRT**

Av Gideon Wahlberg

Med

AUD SCHØNEMANN

LEIF JUSTER

ROLF JUST NIELSEN

LARS NORDRUM

Regi: Erik Lassen